

NÆRSNES KYSTBARNEHAGE AS

Virksomhetsplan for 2026-2029

Grunnlagsdokument for pedagogisk praksis i Nærsnes Kystbarnehage

Virksomhetsplanen gir en grundig forståelse for og innføring i vårt pedagogiske fokus, mandat og forpliktelse. Årsplanen for det enkelte barnehageår- er med utgangspunkt og forankring i Virksomhetsplanen.

Innhold

NÆRSNES KYSTBARNEHAGE AS.....	1
Virksomhetsplan for 2026-2029	1
KYSTBARNEHAGESANGEN	4
Velkommen til Nærsnes Kystbarnehage AS	5
Hva er en Kystbarnehage?	5
Del 1. Barnehagens formål og innhold	6
Lovverk og Mandat	6
Barnehagelovens §1 om barnehagens formål sier dette:	6
FNs barnekonvensjon (ratifisert i Norge i 1991)	7
Artikkel. 3. TIL BARNETS BESTE	7
Artikkel 8. IDENTITET	7
Artikkel 12. Å SI SIN MENING OG BLI HØRT	7
Artikkel 13. FÅ OG GI INFORMASJON.....	7
Artikkel 29. MÅLET MED UTDANNING	7
Artikkel 31. LEK OG FRITID	7
Trygt og godt psykososialt barnehagemiljø	8
Barns Medvirkning	9
Del 2. Barnehagens pedagogiske plattform.....	11
Visjon og verdier	11
Barnehagens visjon er:.....	11
Våre verdier er:.....	11
Den nordiske barnehagetradisjon som utgangspunkt for pedagogisk forståelse i NKB	12
En helhetlig læringssyn-omsorg, lek, læring og danning.....	13
Livsglede og helse.....	14
Vennskap og fellesskap	15
Kropp, grenser, identitet og mangfold	16
Tilknytning og standard for trygg oppstart i barnehagen	17
Språk.....	19
Siste året i barnehagen og standard for trygg overgang til skolen	19

Foreldresamarbeid	20
Barnehagens satsningsområder	21
Friluftsliv.....	21
Lek	22
Relasjoner og Interaksjon	25
Hvor står barnehagen i den viktige diskursen om kartlegging i barnehagen?	26
DEL 3. Barnehagen som organisasjon	27
Presentasjon	28
Åpningstid og adresse	28
Oppholdsbetaling.....	29
Økonomi	29
Ledergruppa	29
Grunnholdninger	30
Avdelingene.....	30
Bemanning.....	31
Samarbeidspartnere	31
Kosthold.....	32
Bursdagsmarkering i barnehagen	32
Internkontroll - Helse, Miljø, Sikkerhet	32
Avsluttende refleksjon	33
Litteraturliste og vedlegg.....	34

KYSTBARNEHAGESANGEN

Har du vært i skogen og klatret i et tre?

Har du vært i robåt og rodd som bare det,

Har du fått leke så lenge som du vil,

Og vært med å bestemme hva dagen brukes til

Ref.

I Kystbarnehagen ja der er det sånn

Det er spenning, tull og tøys i kjempestort monn

Vi pakker en sekk og vi drar ut på tur

Og skriker av full hals Ikke lov å være sur

Har du fisket med stang eller satt ut et garn?

Har du sprutet vann på en voksen som leker som et barn

Har du gjemt deg i en hytte eller under et tre

Og ventet på at noen roper- en-to tre

I Kystbarnehagen ja der er det sånn

Det er spenning, tull og tøys i kjempestort monn

Vi pakker en sekk og vi drar ut på tur

Og skriker av full hals-**IKKE LOV Å VÆRE SUR** (alle roper høyt)

Har du sittet på et fang når dagen er litt for hard

Fått trøst og kos og klem av venn eller en arbeidskar

Har du blitt forstått av voksne som bare vil deg godt

Og som jobber hele tiden for ditt beste i stort og smått

I Kystbarnehagen, ja der er det sånn

Det er spenning, tull og tøys i kjempestort monn

Vi pakker en sekk og drar ut på tur

Og skriker av full hals Ikke lov å være sur.

Velkommen til Nærsnes Kystbarnehage AS

Det er en stor glede å kunne presentere Nærsnes Kystbarnehages Virksomhetsplan for perioden 2026-2029.

Der virksomhetsplanen beskriver vårt faglige fundament vil dere se at Årsplanen beskriver hvert enkelt barnehageår. Gjennom virksomhetsplanen vil dere få et grundig innblikk i barnehagen som pedagogisk virksomhet. Dere vil se hvilke forståelser som ligger til grunn for det tilbudet vi har her hos oss, og hvordan vi jobber for å realisere mandatet i formålsparagrafen til barnehageloven.

Hva er en Kystbarnehage?

Det var en tydelig føring ved barnehagens etablering i 2005, at vi skulle ha et særskilt fokus på aktiviteter ved og i sjøen. Dette fokuset har blitt forvaltet og utviklet av en engasjert personalgruppe gjennom alle årene barnehagen har vært i drift. Dette er selve spydspissen i vårt genuine engasjement for opplevelser, erfaringer og aktiviteter ute i nærmiljøet. Nærsnes Kystbarnehage har en fantastisk beliggenhet i gangavstand til Oslofjorden og skogsområdene rundt Nærsnes. Vi har mange turer til stranda hvor vi ror med robåten vår, setter garn, fisker krabber, bader, spiller fotball, besøker Slippen og båthavna, m.m. Barna i Nærsnes Kystbarnehage vil oppleve å få kunnskap om lokalhistorien, kystkultur, båtliv, skogen og dyrelivet; alt typisk for den kysten vi bor ved.

Det er et fåtall barnehager i Norge som definerer seg som Kystbarnehage, så det ligger en viktig forpliktelse i dette. Vi som ansatte jobber mye med å se mulighetene som finnes rundt oss i barnehagen, knytte kontakter med lokale aktører og ressurspersoner, og ikke minst etablere og legge grunnlag for en lokal forankring hos barn og foreldre.

Del 1. Barnehagens formål og innhold

Loverk og Mandat

Det er barnehageloven som fastsetter overordnede bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver, de utfyllende bestemmelser blir beskrevet i Rammeplan for barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2017).

Barnehageloven inngår i et hierarki av styringsdokumenter som barnehagen må forholde seg til. I hierarkisk rekkefølge ser det slik ut

- Grunnloven
- Internasjonale konvensjoner- FNS Barnekonvensjon
- Barnehageloven
- Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver
- Årsplan for barnehagen

Barnehagelovens §1 om barnehagens formål sier dette:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Det ligger som en klar og tydelig føring at foreldresamarbeid er en nøkkel i arbeidet med å ivareta formålsparagrafen i barnehageloven. Det er foreldrene som kjenner sitt barn best, samtidig som vi i barnehagen har vår ekspertise på barn i gruppe. Når foreldre og barnehage snakker godt sammen, deler erfaringer og opplevelser, utfordringer og suksesser, ja da gir vi enkeltbarnet de aller beste forutsetninger for å oppleve god sammenheng mellom hjem og barnehage. Foreldresamarbeidet sikres først og fremst gjennom en god dialog i hverdagen, både muntlig ved levering og henting, men også

gjennom vår digitale kommunikasjonsplattform Mykid. Vi gjennomfører to foreldresamtaler hvert år, og tar selvfølgelig samtaler med enkeltforeldre utover dette om det er nødvendig. Foreldresamarbeidet skal også sikres gjennom foreldremøter, sammenkomster og felles foredrag.

FNs barnekonvensjon (ratifisert i Norge i 1991)

Konvensjonen ligger til grunn for kvalitetskriteriene gitt til barnehagene fra lovgivende myndigheter. Vi ønsker å synliggjøre noen av artiklene fra FNS barnekonvensjon som er helt sentrale i vår pedagogiske praksis:

Artikkel. 3. TIL BARNETS BESTE

Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.

Artikkel 8. IDENTITET

Alle barn har rett til å ha sin egen identitet og få være den de er.

Artikkel 12. Å SI SIN MENING OG BLI HØRT

Barnet har rett til å si sin mening i alt som vedrører det og barnets meninger skal tillegges vekt.

Artikkel 13. FÅ OG GI INFORMASJON

Barnet har rett til ytringsfrihet, til å søke, motta og spre informasjon og ideer av alle slag og på alle måter.

Artikkel 29. MÅLET MED UTDANNING

Utdanningen skal fremme utvikling av barnets personlighet, og teoretiske og praktiske ferdigheter. Den skal skape respekt for menneskerettighetene og fremme holdninger om fred, toleranse, og vennskap mellom folk.

Artikkel 31. LEK OG FRITID

Barnet har rett til hvile, fritid og lek, og til å delta i kunst og kulturliv.

Vi ønsker å trekke frem hvordan BARNETS BESTE er tydelig forankret i barnehagens innhold og i de avgjørelser som fattes gjennom en dag. Vi har alltid dette perspektivet som første punkt når vi skal vurdere og beslutte. Det er svært viktig at hele organisasjonen, herav også eier sikrer at alle punkter som er lovhjemlet gjenspeiler det barn og foreldre møter i barnehagen. Hos oss skal de møte et godt, varmt og omsorgsfullt miljø, som gjennom gode og reflekterte pedagoger, raushet og profesjonalitet i alle ledd sikrer intensjoner og rettigheter hjemlet i alle gjeldende

styringsdokumenter. FN s barnekonvensjon anerkjenner barnet som aktør i eget liv, og perspektivet som fremholder barnet som medaktør er svært viktig. Vi vil beskrive dette ytterligere i kapitlet om medvirkning, da barnets aktørskap, medvirkning og dannings er nært forbundet. Felles for alle begrepene er at barnets subjektstatus står sentralt. Dette innebærer en likeverdig og gjensidig anerkjennende relasjon mellom ansatte og barn.

Trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

Kapittel 8 i Lov om barnehager omhandler et trygt og godt barnehagemiljø. Denne bestemmelsen trådte i kraft i 2021 og gjennom dette gir de ansatte en plikt til å gripe inn mot mobbing, vold og diskriminering for å sikre barna en trygg hverdag. Det er 3 viktige bestemmelser innenfor kapittel 8 som barnehagen har et særskilt ansvar for å sikre gjennom et godt systematisk arbeid. Disse er:

§41 Forebygging og gripe inn

§42 Aktivitetsplikt

§43 Skjerpet aktivitetsplikt der ansatte krenker barn.

Vi har søkelys på relasjoner og lek i vår barnehage, og mener at dette er de viktigste forebyggende tiltakene for et trygt og godt barnehagemiljø. Vi er tett på barna og opptatt av å bidra til å skape et positivt, inkluderende og omsorgsfullt miljø. Et miljø hvor vi setter pris på hverandre, og hvor vi utrunder hverandre med gode strategier for å kunne håndtere og mestre de krevende sosiale ferdighetene som man trenger for å være en deltaker i de sosiale fellesskapene. I leken utvikler barna sine perspektiver og tilpasningsferdigheter. Her gjør de seg erfaringer med dannelsesprosessen. Denne prosessen som omhandler å bli kjent med seg selv, egne grenser, selvhevdelse, selvbilde og ikke minst meg selv som deltager i det sosiale fellesskapet.

Barnehagen har utviklet et godt system for å sikre at alle barna har et trygt og godt barnehagemiljø, og vi har klare og tydelige rutiner som skal sikre at vi kommer raskt inn og iverksetter systematisk observasjon og tiltak der vi ser eller får informasjon om at et barn ikke har det trygt og godt. Terskelen for å sette i gang tiltak er lav. En kjerne i dette arbeidet er et nært og godt foreldresamarbeid, med tett kontakt og oppfølging.

Barns Medvirkning

Lov om barnehager og Rammeplanen tydeliggjør **alle barns rett til medvirkning** i barnehagen. Barna skal ikke bare få ta valg som hva de har lyst å leke, hva de skal ha på seg osv., men de skal ha mulighet til å være aktive i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Det mest sentrale for at barna skal oppleve medvirkning er trygge og gode voksen-barn-relasjoner. Kunnskap og kompetanse om betydningen av denne relasjonen skaper forutsetning for at barn får tillit til egne tanker og opplevelser (Bae 1992, 1996, 2004). Barna skal bli møtt med en anerkjennende holdning og deres opplevelsesverden skal tas på alvor. Det er slik de kan erfare at de har mulighet til å påvirke i et fellesskap, og over seg selv som et selvstendig individ. Barna skal møtes med respekt, likeverd, nysgjerrighet og engasjement. Barnehagen må organisere og strukturere sine hverdager slik at barna erfarer et miljø som ivaretar deres behov og interesser.

Forskning viser at når barn selv setter ord på hva som satt spor etter årene i barnehage, så er det **barnefellesskapet** som fremheves. Opplevelsene, samholdet, relasjonene, spenningen, vennskapene, leken og magien som finnes og oppstår i barnefellesskapene som er av størst betydning. Dette betyr at barnehagene må prioritere å gi tid, rom og mulighet for barnas selvinitierte aktivitet.

For oss betyr dette å legge til rette for en hverdag som ikke er planlagt på detaljnivå.

Barn vil leke, og ha tid til å leke. Barn vil utforske små og store ting. Barn er i øyeblikket, og er orientert mot her-og-nå-opplevelser og erfaringer som de ønsker å dele med de ansatte, som må koble seg på dette og være sammen med barna i øyeblikkene. Vi skal ha hyggelige måltider med sunn mat, hvile og temposkifter. Gode relasjoner og omsorg er alltid i fokus.

Anerkjennelse er et nøkkelbegrep innenfor pedagogikken. Mange vil ta til orde for at artikkelen «Barnet som subjekt» av Berit Bae (2007) virkelig ga en dypere forståelse for anerkjennelsesbegrepet. Et viktig premiss i forståelsen av begrepet og i utøvelsen av anerkjennende holdning ovenfor og sammen med barna, knyttes til en likeverdighet i relasjonen mellom barn og ansatte.

Solveig Østrem (2012) løfter frem interessante perspektiver knyttet til gjensidighet og likeverd i relasjonen mellom voksne og barn. I forståelsen av begrepet *barns medvirkning* og *anerkjennelse av barnet som subjekt* er boken **Barnet som subjekt- etikk, demokrati og pedagogisk ansvar** (Østrem, 2012) utgangspunkt for refleksjoner og bevissthet, spesielt med det formål å øke vår kunnskap om anerkjennelse. Vi ønsker å ha en dreining mot barnets intensjonalitet fremfor kun å tenke at å se barnet som subjekt er å

rette oppmerksomhet mot selve barnet. Hva er barnet interessert i? Hva vekker deres oppmerksomhet? Hvor går de? Hvor peker fingeren? Hva uttrykker de?

Vi skal planlegge aktiviteter ut fra hva som gir mening for barna. Samtidig skal vi inspirere og utfordre barn til nye aktiviteter, flytte grenser for hva som er innenfor mulighetens rekkevidde og vise vei gjennom selv å være aktive. Samtidig som vi ser på enkeltbarnet som aktive, uttrykksfulle deltagere, må vi beskytte/vise omsorg og ta ansvar for helheten. Med dette mener vi at barna har rett til å uttrykke seg og skal bli hørt, men de skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

Det er vi voksne som har ansvaret og må bruke vår vurderingsevne, slik at barn skal slippe å bestemme over ting de ikke er modne til å ta ansvar for.

Vi har en prosessorientert tilnærming til innhold og dokumentasjon. Det er barnas initiativ og innspill som former det didaktiske innholdet. Gjennom blant annet dagsrapporter og månedsbrev synliggjør vi muligheter og det handlingsrommet som barna skal erfare at de har til rådighet.

Samtaler med barna, og et våkent blikk fra de voksne knyttet til de minste barnas respons skal gi oss informasjon om hva barna både ønsker og setter pris på i barnehagen. Dette skal sette dagsorden for dagene våre. Dette er også grunnen til at barnehagen ikke distribuerer en detaljert månedsplan. Det er en måte å skape rom i hverdagen for å gripe fatt i det barna er interessert og engasjert i.

Vi har alltid tid til å bli værende i lek som er initiert av barna. Den kan vare lenge, veldig lenge!

Del 2. Barnehagens pedagogiske plattform

Visjon og verdier

En visjon er et langsiktig fremtidsmål som gir retning og inspirasjon for organisasjonen vår. Vi ønsker at visjonen skal inspirere, motivere og engasjere alle som er en del av Nærnes Kystbarnehage. Vi ønsker også at de utenfor organisasjonen vår skal kjenne oss igjen og knytte bedriften opp mot visjonen vår. Verdiene våre skal gi oss en stødig kurs i arbeidet med å realisere visjonen vår. I verdiene våre skal man se hverdagsatferden, våre holdninger og vår måte å møte barn, foreldre og andre kollegaer på. Også andre utenfor organisasjonen vår skal kunne gjenkjenne våre verdier i hvordan de møter oss og erfarer vår praksis.

Barnehagens visjon er:

Et hav av muligheter! Barn og ansatte med gnist og lekelyst

Visjonen representere først og fremst et grunnsyn hvor vi i barnehagen er opptatt av at hver dag gir oss muligheter for å oppdage, erfare og utforske. Vi har gjennom en årrekke sett på hverdagens strukturer og organiseringsformer, slik at vi på best mulig måte har tid og muligheter for å gripe fatt i det barna er opptatt av og interessert i. Visjonen er et fyrtårn i arbeidet med å ivareta vårt grunnsyn. Visjonen skal også representerer et mangfold og toleranse for at vi er ulike individer, samtidig er vi sterke sammen. De ansatte skal være aktivt deltagende på egen arbeidsplass og deres ressurser og interesseområder skal danne utgangspunkt for hver enkelt sin trivsel og utvikling. Det skal være meningsgivende, variert og gøy å være i barnehagen, som barn og som ansatt. Leken er helt sentral i vår virksomhet og vi skal alle strekke oss etter å bli gode lekere og fasilitatorer for barnas lek.

Vår hverdag skal gi rom for tilpasning og fleksibilitet, og unngå fastlåse mønstre og mye voksenstyrt/voksendefinert aktivitet. Barnas beste er i fokus og barna i vår barnehage skal kjenne og erfare at de virkelig har et hav av muligheter for å være i lystbetonte og meningsgivende aktiviteter. Verdiene våre sammen med grunnholdningene våre skal bidra til å realisere visjonen.

Våre verdier er:

StemninGer, LekeNde, Frihet, BarneSentrerT, Modig, og Glede

Den nordiske barnehagetradisjon som utgangspunkt for pedagogisk forståelse i NKB

Den nordiske barnehagetradisjonen har sine røtter tilbake til Rousseau (1712-1778) og Frøbel (1782-1852) som begge blir sett på som grunnleggere av den europeiske barnehagetradisjonen. Begge forfektet viktigheten av at barndommen måtte være preget av lek og barnas muligheter for å oppdage verden selv uten undervisning og kontroll fra de voksne. Disse tankene har vært styrende for vår moderne forestilling om barndom og har vært premissgivende for Barnekonvensjonen som slår fast at alle barn har rett til å leke (Sundsdal og Øksnes, 2015). Videre var også arbeidet med å forankre naturen som en arena for felleskap og lek helt sentral i det tidlige arbeidet til Frøbel. Professor Emerita ved Oslo Met, Berit Bae sier at det er tre ting ved den nordiske tradisjonen som vi må ta vare på, og trekker frem Lekens egenverdi, gode relasjoner og barns medvirkning hvor barns motstand må sees på som et viktig ledd i å medvirke i eget liv som helt sentrale aspekter ved tradisjonen. I tillegg fremheves forholdet til naturen som noe helt særegent for den nordiske tradisjonen, og dette må ivaretas i barnehagene (Bae, 2017).

I Nærnes Kystbarnehage har vi over lang tid støttet oss til denne kunnskapen, og har gjennom ulike utviklingsarbeid i barnehagen virkelig forankret dette synet på pedagogikk og tradisjon. Sentralt i våre styringsdokumenter (blant annet i denne virksomhetsplanen) skal det komme tydelig frem at naturen, relasjoner og lek er kjernen i vår barnehage. Vi er også opptatt av hvordan denne tradisjonen kan være truet «utenfra» fra politikere og beslutningstakere som ønsker et større læringstrykk inn i barnehagene, med en mer instrumentell og verktøybasert tilnærming til pedagogikken. Denne tilnærmingen som kan sies å ha sin forankring mer i den angloamerikanske «education»-tradisjonen, enn i den europeiske og nordiske tradisjonen som vi har redegjort for over. Det er viktig for oss å være tydelige på hvor vi står i dette, og argumentere for våre valg og vår forståelse basert på forskning, teori og erfaring fra praksis.

Det er viktig for oss å være tydelige på hvor vi står i dette, og argumentere for våre valg og vår forståelse basert på forskning, teori og erfaring fra praksis.

I VÅR BARNEHAGE SER VI IKKE PÅ LEK SOM ET MIDDEL FOR Å OPPNÅ BESTEMTE LÆRINGSMÅL. LEKEN HAR EGENVERDI OG ER BARNAS INDREMOTIVERTE OG MEST MENINGSFULLE AKTIVITET. VÅR JOBB ER Å FASILITERE MEST MULIG FOR LEKEN.

En helhetlig læringssyn-omsorg, lek, læring og danning

Rammeplan for barnehagen (2017) viser til hvordan læring, lek, danning og omsorg er kjernebegreper som favnes om i det pedagogiske arbeidet. Det er viktig å se disse viktige begrepene i sammenheng og ikke som adskilte begreper. Et helhetlig læringssyn handler om at de ansatte har en faglig trygghet og en solid plattform som gjør at man i stor grad ivaretar arbeidet med dette i hverdagen.

Helhetlig læring må forståes bredt, og sees i sammenheng med anerkjennelsesbegrepet, demokratiprosesser og ikke minst hvordan vi tilpasser hverdagen slik at barna får mest mulig tid til å være i meningsfulle, selvinitierte og lystbetonte aktiviteter. Omsorg for barn handler for oss om å forstå barnet og dets behov. Det handler også om hvordan de ansatte møter barna med respekt, varme, nysgjerrighet, tilgjengelighet og forståelse. Vår kropp og vårt blikk er vårt viktigste «redskap» i vårt arbeid. Omsorgspraksiser i vår barnehage handler om et positivt og åpent kroppsspråk, og et godt blikk. Vi er tilgjengelige for barna, og barna skal få speile seg i gode blikk. *Danningsprosessen* må også sees i lys av omsorgsbegrepet. Løvlie Schibbye (2019) understreker hvordan kvaliteten på relasjonene barna har til de voksne er avgjørende for barnets utvikling. Barn kan bli utagerende og utrygge i relasjoner, og de utvikler empati og styrker sin selvfølelse i relasjoner. Alt avhenger av de mellommenneskelige forholdene barnet står i. «Det er i møtet med den andre, i møte med et DU, at barnet blir seg selv. Hvordan vi er i dette møtet, hvordan vi lytter til barna og svarer de, preger barnas indre landskap og deres opplevelse av seg selv (Løvlie Schibbye, 2019, s.14). En god omsorgs- og danningsspraksis er også å rette mer av oppmerksomheten mot den konteksten barnet inngår i, fremfor bare mot enkeltbarnet.

Danning er en livslang prosess som skjer i møte mellom mennesker og omgivelsene. I barnehagen er gjensidige samhandlingsprosesser mellom barn og voksne, i lek og læring, og hensynet til hverandre, forutsetninger for barnets danning. Rammeplanen fremholder at gjennom samspill, dialog, lek og utforskning, skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. Dette legger grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap (RP. 17, s. 21). I Nærnes Kystbarnehage skal alle barna oppleve å bli tatt på alvor og kjenne at de har innflytelse på egen hverdag. Danning innebærer å ha evne til selvbestemmelse, medbestemmelse og solidaritet. I barnehagen skal barna skal få oppleve gjensidighet i samspillsprosesser i samtale, lek og læring og erfare mangfold, likeverd og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring. Gjennom å legge til rette for meningsfulle opplevelser og synliggjøre og vise forståelse for barns ulike læringsprosesser, støtter det barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse. Det er i et støttende fellesskap og positiv interaksjon med andre barn og voksne god læring skjer. Barnehagen skal legge til

rette for at dannelsesprosessen skjer på barnas egne premisser og at barna er aktive deltakere i en vekselvirkende prosess mellom barnet, kulturen og samfunnet de er en del av.

Livsglede og helse

Barns fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Sentralt i dette arbeidet står relasjonsarbeidet. I praksis betyr et godt relasjonsarbeid at man har fokus på å fremme et miljø som er preget av god stemning, felles og delt glede, positivt og engasjerende kroppsspråk, et godt blikk og en likeverdig holdning i relasjonen mellom ansatte og barn. Et godt liv for barn er nært knyttet opp til retten til å leke og muligheten for å være sammen med andre barn. Gode opplevelser og erfaringer gjennom barndommen danner grunnlag for *hvem vi er* og *hvordan vi har det* gjennom livet. Barndommen er her og nå, og barns erfaringsverden og læringsopplevelser er også her og nå. Vi ønsker et fokus på livsglede fremfor livsmestring, og er opptatt av perspektivene som professor i pedagogikk, Anne Greve argumentere for i sin artikkel «Hvordan kan vi lære barn å mestre livet» (2019) <https://journals.uio.no/prismet/article/view/6856/5863> Artikkelen tar for seg hvordan begrepet livsglede i Rammeplanen for barnehager i 2017 ble byttet ut

med begrepet livsmestring. Greve (2019) reflekterer kritisk om når livet gikk fra noe vi skulle glede oss over til å skulle bli noe vi skulle mestre. Vi mener det er viktig at barnehagene selv har et kritisk blikk på hva endring av viktige kjernebegreper i styringsdokumentene våre har å si for profesjonen og for utøvelsen av faget vårt.

Vi erfarer at alle turene våre og aktivt bruk av naturen og uteliv har stor betydning for barnas og de ansattes trivsel, helse, velvære og lærelyst. Uterommet gir tid og plass for leken og naturen stiller ingen krav til hvordan den enkelte skal være og lære.

I Nærsnes Kystbarnehage er vi opptatt av å legge til rette for gode barndomsminner. Vi vil være en arena for barna som setter gode spor, og som de vil huske tilbake på med glede, entusiasme og kjærlighet.

Vennskap og fellesskap

Barn opplever både langvarige vennskap og øyeblikksvennskap i barnehagen. Vennskap oppstår for barn i lek og samspill. Forestillingen om at vennskap er forpliktende, langvarig og knyttet til et annet barn kan være en voksen forestilling om barns vennskap som ikke alltid stemmer overens med virkeligheten. Greve (2015) viser til at vennskapsbegrepet kan være en voksenkonstruksjon basert på at det er forpliktende, langvarig og gjerne i relasjon til et annet barn. Både forskningen og erfaringen bringer inn et annet perspektiv, og det er at barn i stor grad opplever kortvarige vennskskapsrelasjoner. Det innebærer at barn i større grad opplever vennskap her og nå ut ifra hvilken aktivitet de deltar i og som binder barna sammen. Denne kunnskapen befester betydningen av at vi må gi tid og rom for leken, uten altfor mange avbrytelser fra de ansatte. Når barna har tid og rom for lek så bygger vi mulighetene for vennskap, fellesskap og tilhørighet i gruppen.

Vi er opptatt av å ivareta gode relasjoner og begynnende vennskap mellom barn, samtidig som vi legger til rett for at det gis mye tid til lek og samspill der barna vil oppleve øyeblikksvennskap og tilhørighet i gruppen.

Det er en viktig oppgave for barnehagen å sikre at alle hører til i fellesskapet, at alle har en plass og blir hørt og sett. Å gi «bestevenngarantier» mener vi er en forpliktelse til foreldre som er urealistiske for barn i barnehagealder. Vi ønsker at gruppa skal være sammen, stå styrket sammen og at det gir en robusthet at man har mange å «spille på». Her er vi også opptatt av samarbeidet med foreldre med tanke på variasjon på å ha med andre barn hjem osv.

Kropp, grenser, identitet og mangfold

Identitet forstås som vårt selvbilde, vår selvoppfatning og selvfølelse. Det er innenfor rammen av sosialiseringprosessen identitetsutviklingen skjer, og da knyttet til det fellesskapet og oppvekstmiljøet barnet er en del av. Barnet er aktivt deltakende i sin egen identitetsutvikling. Barns rett til identitet er nedfelt i barnekonvensjon art. 8 nr. 1.

Barnehagen har som oppgave å fremme likeverd, likestilling og nestekjærlighet og motvirke alle former for diskriminering (RP, s. 10)

Barnehagen skal bidra til å legge til rette for at barna møter, og er medskapere til et likestilt samfunn. Det er viktig at vi som ansatte i barnehagen er tolerante og viser at mangfold er en berikelse i møte med barns undring og nysgjerrighet til andre og omgivelsene. Vi må inneha kunnskap om og bevissthet rundt ulike stereotype kjønnsmønstre og hvordan de kan påvirke barns oppfattelse av seg selv og andre. Barna skal få mulighet til å kunne utvikle sin egenart i et harmoniserende miljø som gir tid til å lære, tenke og føle. Gjennom å møte barns vitebegjær og deres uttrykksform kan vi legge til rette for meningsfulle opplevelser og støtte barns identitetsutvikling og positive selvforståelse. Ved 2-3 års alder begynner barn å utvikle en følelse av eget kjønn. Denne bevisstheten kalles kjønnsidentitet. Barn i denne alderen begynner å forstå forskjellen mellom kjønnene og er generelt ofte opptatt av kategorier de kan identifisere seg med, se likheter og ulikheter med seg selv og andre. Identiteten vår formes ut fra forventninger fra omgivelsene vi vokser opp i. Vi kan for eksempel tillegges egenskaper basert på kjønn, hudfarge, religion, klær, utdanning og lignende. De som er født med penis, oppfattes som gutter. De som er født med vagina, oppfattes som jenter. Tradisjonelt tenkes det at alle enten er gutter eller jenter. I dag vet vi at det finnes mange mennesker som ikke føler seg hjemme i rollene som gutt eller jente, og at bildet er mer mangfoldig. Vi er opptatt av å støtte barna i å utvikle et naturlig forhold til kropp, og å sette grenser for seg selv. Vi må som profesjonsutøvere bidra til at barna møtes med toleranse og aksept og at vi er bevisst på å ikke opprettholde kjønnsstereotypiske holdninger og handlinger.

Barn utforsker sin egen seksualitet og dette er en helt normal del av menneskets utvikling. Vi må bidra til å snakke åpent om kropp og forstå at barna vil utforske dette gjennom lek og samvær med andre barn. Vi har en viktig rolle som profesjonsutøvere å skape åpenhet og bryte med tabuer som kan eksistere rundt temaet. De ansatte i barnehagen har i 2025 og 2026 hatt flere kollektive kompetansehevingstiltak for å øke vår kunnskap om barns seksualitet og forebygging av vold og overgrep mot barn. Vi vedlegger også her en veileder fra Utdanningsdirektoratet som kan være verdt å se på. [Barn og seksualitet | Bufdir](#)

Tilknytning og standard for trygg oppstart i barnehagen

Barns tilknytning til en trygg voksen er kanskje det viktigste fundamentet i barns utvikling og vekst. I barnehagen jobber vi kontinuerlig med voksen-barn-relasjonen. Tilknytning er en prosess som utvikles over tid og i relasjonen til nære omsorgsgivere. Denne relasjonen skal være preget av **likeverdighet**, bevissthet rundt voksnes definisjonsmakt i møte med barna, både når det gjelder tilnærming til lek og å forstå barnets opplevelsesverden.

Vår teoretiske forankring til tilknytningsteori er med utgangspunkt i «Se barnet innenfra» (Stig Thorsteinsson og Ida Brandtzæg).

I arbeid med å forstå barns behov og som ledesnor til hvordan møte barn der de er fordrer relasjonskompetente ansatte. De ansatte skal være parat til å kunne se barnet innenfra, og også kunne se sin egen atferd utenfra. Voksne som er *større*, i form av å kunne gi trygghet i kroppsspråket, emosjonelt *sterkere*, ikke blir selv blir uregulert, *klokere og god* som å møte barnet med et varmt blikk og en trygg tilnærming med fokus på barnets behov for støtte til regulering. Vi har søkelys på å fremme følelser som glede og nysgjerrighet og gi reguleringsstøtte til følelser som for eksempel sinne og redsel. Alle følelser omfavnes på en utviklings- og omsorgsstøttende måte.

Når det er mulig: Følg barnets behov

Når det er nødvendig: Ta tak/ledelse

Barnehagen tar aktivt i bruk standarden for tilvenning som gjelder for alle barnehagene i Asker Kommune. <https://sites.google.com/askerskolen.no/askerbarnehagene/trygg-start-i-askerbarnehagene?authuser=0>

Trygghetssirkelen

Foreldre med fokus på barnets behov

© Cooper, Hoffman, Marvia, & Powell, 1999

Tilknytningspsykologien er en psykisk helseteori. Forskning bekrefter det vi har visst lenge; at erfaringer man gjør seg tidlig i livet har betydning for senere psykisk helse. Men i tillegg vet vi i dag mye om hvilke erfaringer som er av betydning. Barn har et grunnleggende behov som trumfer alle andre behov; dette er behovet for kontakt, spesielt kontakten som oppstår i nære og stabile relasjoner. Barns evne til å regulere egne tilstander og følelser kan ikke utvikles i et tomrom eller i relasjon til hvem som helst. Emosjonell utvikling skjer i relasjon til kjente og viktige voksne, og danner det viktige grunnlaget for psykisk helse. Vi vet i dag at barn i norske barnehager kan oppleve høyt cortisolnivå ved for mange stresspåkjenninger. Voksnes kunnskap om hjernens modning og vekst og hvordan trygge omsorgspersoner som ser barnet innenfra, vil være en motvekt til eventuelle stresspåkjenninger for små barn. Små barn er derfor helt avhengige av voksne for å lære å forstå seg selv og verden, og for å kunne regulere følelsene sine. Å hjelpe barn med å regulere følelser krever relasjonskompetente voksne.

Det lille barnet er ikke i stand til å regulere, trygge og roe seg selv fordi hjernen og nervesystemet ikke er ferdig utviklet. Dette betegnes som det nevroaffektive perspektivet, som betyr å koble hjernens modningsprosess sammen med følelser. Derav viktigheten av fokus på at tidlig omsorg handler mye om å hjelpe barn med følelser. Lag på lag med sensitiv omsorg er grunnleggende både for at barnet skal få kontakt med og bli kjent med egne tilstander og følelser, og for barnets samspill med andre. Omsorg er altså grunnlaget for både selvregulering og sosial utvikling. Det å kjenne seg stabilisert følelsesmessig gir også det beste utgangspunktet for å ta til seg læring. Dette er kjernekompetensen i tilknytningspsykologien.

Språk

«Alle er vi sosialiserte, alle er vi språkbrukarar og rasjonelle vesen og alle eksisterer vi i universet» (Hellesnes, 1992, s.134)

Sitatet minner oss om at språket og rasjonaliteten er med oss fra den spede begynnelse. Språk er verbalt, og språk er kroppslig. Vi støtter oss til det sosiokulturelle læringsperspektivet som har fokus på at språk og språklig bevissthet oppstår i en sosial kontekst der barna er i samspill og relasjoner med sine omgivelser, fra før de blir født og gjennom livet. Det viktigste arbeidet er dermed å fasilitere for lek og samspill med jevnaldrende, å ha tid og rom for interaksjon og samspill med barna, å «språkbade» sammen i refleksjon, undring, nysgjerrighet, tull og tøys. Gjennom sang og musikk, rim, regler, spill og ikke minst lek så styrkes vår språkutvikling. Å visualisere gjennom bilder er en viktig språkstøtte for alle barn. Mange profiterer også på dagtavler som visualiserer hvordan dagen skal se ut. Alle avdelinger i barnehagen vår bruker slik visuell støtte. Å klappe stavelser, å tulle og tøyse med språket, lage versjoner av eventyr, å dramatisere eventyr osv. Alt er veldig viktige og gode språkstimulerende aktiviteter. Å dele i mindre grupper for å gi barna et roligere lydbilde er også et viktig tiltak. Om man skal støtte barn i deres ord og lydproduksjon så må vi ha gode lytte og samtaleforhold. Dette er ting vi er opptatt av. De viktigste elementene i språkutvikling er språkets **FORM** (grammatikk/struktur): Hvordan ord lages, bøyes og setninger settes sammen. Språkets **INNHold** (semantikk): Hva ord og setninger betyr, og språkets **BRUK** (pragmatikk): Hvordan språket brukes i samspill og kommunikasjon (Bloom og Lahey, 1978). Denne forståelsen for språkets side og hvordan vi støtter barna i denne utviklingen er en viktig del av profesjonskunnskapen vår. Foreldrene skal være trygge på at vi fanger opp og jobber med språkutviklingen til det enkelte barn.

Siste året i barnehagen og standard for trygg overgang til skolen

Barnehagen tar i bruk standarden for overgang til skolen, Bygge Bro. Denne standarden gjelder for alle barnehagene i Asker og skal sikre gode rutiner for en trygg overgang. Vi har etablert gode rutiner for samarbeid med nærskolen, og bruker også skolens uteområder aktivt gjennom årene i barnehagen. Vi har linket opp standarden som brukes i Asker kommune her:

<https://sites.google.com/askerskolen.no/bygge-bro/meny>

Standarden synliggjør hvordan de tre områdene: Relasjon, Språk og Natur skal være sentrale i arbeidet med å bygge bro over til skolen. Dette resonnerer svært godt med vårt faglige fundament som ligger til grunn for praksis. Det viktigste i «overgangsarbeidet» handler om å bygge sterke sosiale relasjoner og samhold i gruppa. Bevegelse, lek og kroppslig utfoldelse ansees som viktig i dette arbeidet. Å bygge selvstendighet og evne til å kunne stå i ubehagelige situasjoner og håndtere disse bygger en robusthet som vi

mener er helt nødvendig for overgang til skolen, og i livet for øvrig. Turfokuset vårt og aktiviteter som fremmer selvstendighet og ansvarfølelse er en veldig viktig del av arbeidet vi gjør for skolestarterne. Vi ønsker at det siste året i barnehagen skal være et minnerikt år med aktiviteter som både utfordrer og gir mestring. Aktiviteter som isbading, overnatting, skiskole etc. er eksempler spesielle aktiviteter for denne gruppen.

Foreldresamarbeid

Et godt samarbeid med de foresatte er en forutsetning for at barna skal oppleve en god sammenheng i tilværelsen. Vi er ressurser for hverandre, og de foresatte i Nærnes Kystbarnehage skal erfare at barnehagen er opptatt av verdier **som tillit, åpenhet, raushet og humor i samarbeidet**. De foresatte inviteres til dialoger og samarbeid hvor foreldreperspektivet er i fokus. Slik skal vi sikre et godt samarbeid og trygghet for små og store. Foreldrene kjenner sine barn best og vi har god kunnskap om barn i gruppe. Når disse perspektivene forenes gjennom dialog og samarbeid, så skapes det en helhet og sammenheng for barna som er viktig for deres trivsel og trygghet.

Foreldremøter på turstedene våre

Foreldrestemmen skal også sikres gjennom mer formelle møteplasser slik som samarbeidsutvalget i barnehagen, og gjennom generalforsamling og foreldreråd. I alle disse fora legges det til rette for at foreldrene skal få medvirke og medbestemme retningen for Nærnes kystbarnehage med tanke på en god og bærekraftig drift.

Barnehagens satsningsområder

Friluftsliv

Sentralt i den nordiske barnehagetradisjonen står naturen som leke- og læringsarena. Det er med stolthet at vi kan si at dette området er en stor del av vår identitet som barnehage. Gjennom året skal alle barna i barnehagen få gjøre seg gode erfaringer og oppleve mestring gjennom varierte, spennende og tilrettelagte turer i nærmiljøet. Bål, fiske, skiaktivitet, sanseopplevelser, undring, variert mat og lek ute skal danne rammen om alle avdelingers turopplevelser. Barna er i stor grad med på å legge føringer for turene. Innhold, lengde og tema for turene skjer i samspill mellom barn og ansatte på avdelingen. Vi skal utvikle basene våre gjennom året, slik at stedene vi bruker blir attraktive og tilrettelagt for barn og voksne. **Stemning** er en av våre verdier og er sentral for oss på turene våre. Vi skal skape miljøer og stemninger ute på tur som gjør at barna fryder seg, undrer seg, gleder seg og husker turopplevelsene som positive. Det er viktig for oss å ha mest mulig delte grupper når vi er på tur. Vi lager ofte bål på tur. Bålet er en møteplass for hyggelige måltider og gode matvaner, en arena hvor alle samles og kan oppleve tilhørighet, de gode samtalene, fortellinger, høytlesning og felles opplevelser.

Hva er vel bedre enn å sove utendørs

Det er også viktig for oss at livet ute i friluft bidrar til et tidlig bevisst forhold til miljøfokus, artsrikdom, artsmangfold og livet ute i naturen gjennom fire årstider.

Vi vet at bevegelse, sanseerfaringer og mer luft rundt oss gir gode mestringsopplevelser. Spesielt bruk av kropp, balanse, grunnbevegelser og sansemotoriske erfaringer er av stor betydning for barnas evne til å være mottakelige for læring. Derfor er turfokuset vårt også forankret i kunnskap om at dette vil være den beste måten å ruste barna til skolegang på.

Viktigheten av hvordan bruk av kropp og sanseerfaringer bidrar til barns helhetlige utvikling kommer tydelig frem i boken “Alt jeg kan! Hvordan kroppen lærer hjernen og tenke” av Grete Helle og Tom Rune Fløgstad. Vi støtter oss i stor grad til denne forståelsen, og har eierskap til teorien, og har omsatt denne i praksis.

Alle tradisjonelle «inneaktiviteter» kan tas med ut, og det ligger i vårt mandat å legge til rette for dette. Det er et faktum at vi ser at barnas konsentrasjonsspenn utvides gjennom aktiviteter ute, i tillegg ser vi også at antallet konflikter i barnegruppa reduseres betraktelig gjennom å oppholde seg mer ute i skogen. Slik oppstår det mer rom til et inkluderende lekefellesskap.

Tur og aktiviteter ute legger det beste grunnlaget for førsthåndserfaringer og disse erfaringene skaper spenning som vekker interesse og pirrer nysgjerrighet som øker motivasjon til videre utforskning og læring.

Vi er opptatt av progresjon i turfokuset vårt. Dette betyr at det skal være en rød tråd i arbeidet fra de yngste til de eldste barna. Turglede, utforskning og sanseopplevelser starter det første året i barnehagen og utvikler seg underveis med tilpasning ut ifra alder.

Vi vedlegger her en forskningsbasert artikkel som viser til sammenhengen mellom læringskapasitet og utetid i barnehagen: [Psykolog Vidar Sandsaunet Ulset har forsket på sammenhengen mellom utetid i barnehagen og konsentrasjonsevne. | DN](#)

Lek

Leken er en avansert aktivitet som forutsetter mange ferdigheter. Dette er ferdigheter som øker vår livskvalitet og som er avgjørende for vår evne til å samhandle med andre mennesker. Leken danner et viktig fundament for vår læringskapasitet. Vi vet at ferdigheter som kommunikasjon, forhandling, konflikthåndtering, fantasi og innlevelse, spontanitet, fleksibilitet, kreativitet, inkludering og problemløsning læres og styrkes gjennom lek. **LEK** skal være kjerneaktivitet i pedagogisk virksomhet. Ingenting er viktigere enn at barna møter ansatte som støtter opp om og tilrettelegger for barnas lek. Lek er barnas foretrukne aktivitet og det mest sentrale i deres livsverden. FN s barnekonvensjon stadfester i artikkel 31 at barn har rett til å leke.

Rammeplan for barnehager fremholder også leken som helt sentral i den pedagogiske praksis:

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehagen får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt (R.P, s 8).

Barna skal erfare at de ansatte inviterer til lek og samspill både ute og inne, og ikke minst legger til rette for og verner om lekemiljøer og barnefellsskap.

Personalets **handlingskompetanse** er alltid i fokus hos oss. Det skal ikke være avstand og gap mellom teori og praksis i vår barnehage:

Handlingskompetansen til de ansatte i barnehagen knyttet til barns lek handler om:

- Ansatte som har kunnskap om barns rett til lek, og forståelse for lekens betydning og lekens egenverdi i barns liv
- Organiserer dagen slik at barna kan sette i gang, styre og strukturere leken sin selv
- Har kunnskap om hva som kjennetegner barns lek knyttet til alder og modning og dette gjenspeiles i det fysiske miljøet
- Strukturerer rom, leker og materialer slik at det inviterer til lek
- Deltar i barns lek på en støttende og utforskende måte
- Har et tilgjengelig fagspråk knyttet til lek, lekemiljøer og materialer
- Å være leken, vill og interessert. En ansatt som byr på seg selv og har et lekerepertoar.
- Å skape gode stemninger i barnehagen, både gjennom bevissthet rundt egen tilstedeværelse og uttrykk, og gjennom tilrettelegging av barnehagemiljøet inne og ute.

Vi har samlest boken *Perlet Furunål* (Fjørtoft, 2020) i vår barnehage. Boken gir en innføring i barns lek og er et fundament for oss. Fjørtoft (2020) er blant annet opptatt av hvordan de ansattes respekt for leken og de ansattes evne til å leke er med på å bygge gjensidig tillit og respekt mellom barn og ansatte, og hvordan dette er grunnleggende for det pedagogiske arbeidet i barnehagen.

Hjerneforsker Per Brodal og spesialist i barne- og ungdomspsykologi Charlotte Lunde har skrevet boka *Lek og læring i et nevroperspektiv* (2022). Forfatterne er opptatt av det biologiske grunnlaget for leken og sidestiller barna/ menneskets behov for å leke med behovet for å spise/drikke og forplantning. Alle disse behov eller atferd har til felles at man belønnes med glede og tilfredshet. Vi trenger ikke å ha sett mange barn i aktivitet, påpeker Per Brodal, for å forstå at det å leke fritt, er den aktiviteten barna aller helst ville valgt dersom de fikk velge. Leken belønnes med opplevelse av glede. Lek foregår ikke bare når barn er trygge, mette og har det godt. Vi vet at barn lekte under de grusomste forhold i konsentrasjonsleirer under krigen. I dag kan vi tenke oss at ukrainske barn leker i ruinene etter russisk bombing. Charlotte Lunde forteller at trolig alle pattedyr har en indre, biologisk driv til å leke. Også enkelte fisker har aktivitet som minner om lek, ja til og med bier ser ut til å leke. Barnets prosjekt er å skape mening og

forutsigbarhet i en overveldende, kompleks verden. Det gjør de best gjennom å leke. Leken er så grunnleggende viktig for mennesket, at evolusjonen ikke har etterlatt den til tilfeldigheter. Dette perspektivet belyses også i forskningen til Solveig Østrem, professor i pedagogikk ved Oslo Met. Hun sier blant annet at:

«Leken er nært forbundet med barns væremåte, og er svært sentral når det gjelder å være en kilde til livslyst og glede, samtidig som den er en viktig dimensjon i barnas strategier for å håndtere en kompleks hverdag» (Østrem, 2012, s.151).

Brodal viser til en kompleks forklaring om hvordan hjernenettverkene utvikling drives av meningsfull bruk og hvordan leken som frivillig, lystbetont og meningsfull aktivitet for barna bidrar til denne utviklingen. Han sier: «Barnets hjerne mottar hele tiden ekstreme mengder informasjon. Det som kalles hjernens *viktighetsnettverk*, analyserer alt som skjer og siler informasjonen. Barna vil analysere om det de erfarer eller det de ansatte sier at de skal gjøre i barnehagen gir mening for dem. Hvis det gir mening for barna da kommer det signal fra viktighetsnettverket, kanskje en liten dusj med dopamin. Dopamin er et signalstoff som styrer motivasjon, belønning, oppmerksomhet og humør, også kalt «lykkehormonet». Dette er uhyre komplekse, biologiske mekanismer, sier Brodal, en lang rekke stoffer er involvert. Men det har altså effekt. Nå skjer det noe i synapsen, slik at den reagerer kraftigere neste gang. Det barna eksponeres for i barnehagen og på skolen må altså gi mening for de, og først da er barnet villig til å ta i bruk hjernens handlingsnettverk. Vi i Nærnes kystbarnehage støtter oss til denne teorien og all annen forskning som vektlegger hvordan leken bidrar til bedre psykisk og fysisk helse. Det produseres dopamin og serotonin når man gjør aktiviteter som gir mening, og dette bidrar til opplevelse av vellyst og velvære. Lek for lekens skyld i tidlig barnealder gir det beste grunnlaget for senere læring og vekst

Når det lekes må vi tåle og forstå forflytninger, lyd og utforsking av materialer. Det er barns lek!

Hva er lek? Lek er en kompleks aktivitet uten en helt klar definisjon.

Per Brodal og Charlotte Lunde peker på noen viktige trekk:

- Lek, både hos dyr og mennesker, er egenmotivert. En går frivillig inn i leken, og frivillig ut.
- De som leker (barna), styrer og kontrollerer leken selv.
- 'Voksenstyrt lek' er derfor ikke lek.
- Såkalt 'lekbasert læring' er heller ikke lek.
- Leken oppstår spontant. Den er ofte utforskende og gjentar seg.
- Og den har ofte glede knyttet til seg.
- Leken er tilsynelatende formålsløs når den skjer, men har betydning for framtidig trivsel og helse – og overlevelse:
- Den er viktig for å utvikle indre motivasjon, lære seg å ta beslutninger, løse problemer, utøve selvkontroll og følge regler, regulere følelser, etablere vennskap og komme overens med andre.

Relasjoner og Interaksjon

Vi har allerede vært inne på hvordan professor emerita Berit

Bæ fremmer relasjoner som noe av det viktigste vi kan ha fokus på i barnehagen. Gode relasjoner skaper trygghet, tilhørighet og kraft. Både dannelsesprosessen og forankringen som vi har beskrevet under kapittelet over om lek og hjernens funksjon må sees i sammenheng med betydningen av å jobbe med relasjoner i barnehagen. Enkelt

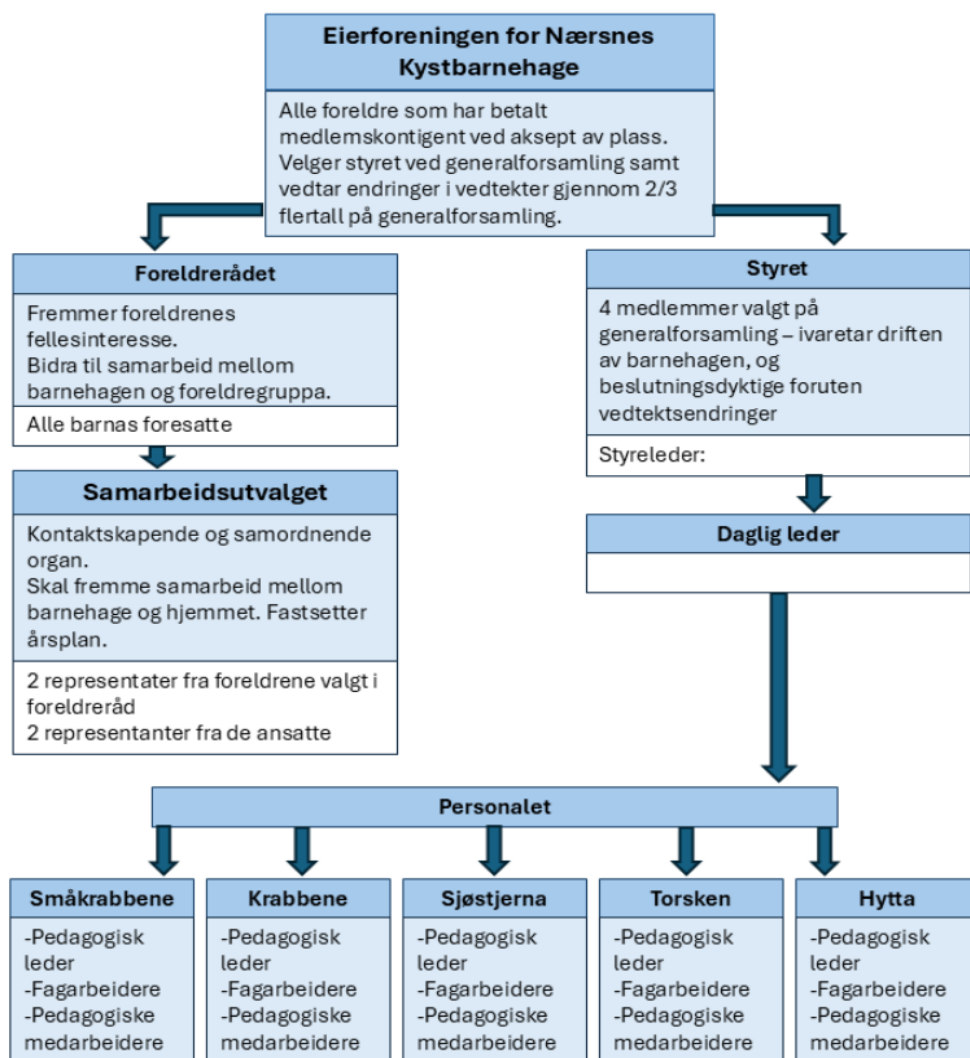
fortalt kan vi si at det handler om å føle seg elsket og verdsatt som menneske, og at vi skal anerkjenne menneskets ulike følelsesuttrykk. I dette er det en klar sammenheng mellom vårt fokus på leken. Det er i leken at barna gjør seg flest erfaringer med å bygge og opprettholde gode relasjoner til andre barn, samtidig som de også får erfaring med å håndtere komplekse situasjoner som konflikter, forhandling, kompromisser, tilpasning, empatisk skifte og prososiale handlinger. Anne-Lise Løvlie Schibbye (2019) skriver om hvordan vi skal hjelpe og styrke barna gjennom forståelse og bevissthet i arbeidet med det emosjoner og relasjoner. Vi som yrkesutøvere må innvie barna i en god relasjonsforståelse, slik at de får et viktig fundament å leve sitt liv ut ifra. Vi må tåle hverandre og oss selv, vi må anerkjenne ulikhet og ulike følelsesuttrykk. Gjennom denne forståelsen og utøvelsen bidrar vi til en robusthet i mennesket som er utrolig viktig for livskvalitet og selvoppfatning.

Hvor står barnehagen i den viktige diskursen om kartlegging i barnehagen?

Som profesjonsutøvere er det mange diskurser som vi må engasjere oss i og reflektere kritisk over. En av de viktigste diskursene handler om barnehagenes bruk av kartleggingsverktøy. Et kartleggingsverktøy er ofte brukt som et spesialpedagogisk verktøy for økt innsikt og forståelse tilhørende det spesialpedagogiske feltet. Det store spørsmålet er hvor viktig det er at kartleggingsverktøy skal være en naturlig del av det allmennpedagogiske arbeidet i barnehagen, og det andre grunnleggende spørsmålet handler om hva et barn er og hvilket fokus normalitet og avvik skal ha i barnehagen. Hva forteller et kartleggingsverktøy om et barn i alderen 1-5 år? Vi har konkludert med at vi ikke ønsker å kartlegge barn, bortsett fra når de spesialpedagogiske tjenestene ønsker dette i utredningsøyemed. Hva ligger til grunn for vår forståelse? Først og fremst er det respekten for barnet og den enkeltes utvikling og vår egen profesjonsetikk som ligger til grunn, sammen med støtte i forskning og teori. Et kartleggingsskjema kan bidra til å objektivisere barn og deres utvikling. Man blir et objekt for den voksnes blikk i utfyllingen av mestringsområder knyttet til alder. I verste fall kan en tidlig definering av barns mestrings/ikke mestringsområder bli gjenstand for samtale og problematisering, og ikke minst legge et press på barn. Vi har en forståelse for at barn utvikler seg i ulikt og i eget tempo, og ønsker ikke å problematisere dette. Dette må knyttes til et grunnleggende menneskesyn som ligger til grunn for den nordiske tradisjonen og viktige profesjonsetiske perspektiver.

Gjennom å være tett på barna i lek, samspill og interaksjon opparbeides gjensidig tillit og forståelse. Barna vil fortelle om seg selv og sitt liv, og vi vil basert på vår fagkompetanse fange opp der hvor vi tenker at barn trenger ekstra hjelp og støtte. Vi trenger ikke kartleggingsskjemaer for å forstå og kjenne barna. I tillegg til kartleggingsdiskursen så er også barnehagene eksponert for et hav av ulike programmer og konsepter for å jobbe med ulike ferdigheter for barn (sosiale ferdigheter, regulering, språk osv.) Vi er kritiske til dette, og bruker pr i dag ingen programmer eller konsepter i barnehagen. Barnets beste perspektiv er helt sentralt i vår kritiske refleksjon.

DEL 3. Barnehagen som organisasjon

Presentasjon

Nærsnes Kystbarnehage AS er en privat 5 avdelings barnehage med 60 barn i alderen 1-6 år og en grunnbemanning på ca. 20 ansatte. Barnehagen åpnet opp i august 2005 og ble da etablert og bygget av en engasjert foreldregruppe. Dugnadsånden er svært viktig å bevare i Nærsnes Kystbarnehage- den ligger til grunn for vår drift og etablering.

Nærsnes Kystbarnehage AS drives som et aksjeselskap, og ved aksept av plass betales en medlemskontingent på kr. 500,- pr. medlemskap (antall barn) til Eierforeningen for Nærsnes

Kystbarnehage AS. Det er altså foreldrene som i kraft av sitt medlemskap i Eierforeningen for Nærsnes Kystbarnehage som eier Nærsnes Kystbarnehage og som dermed utgjør

Generalforsamlingen. Det velges et styre på generalforsamlingen i juni, og det er styret som har arbeidsgiveransvaret for de ansatte i barnehagen og derfor er det styreleder som er daglig leders nærmeste leder.

Barnehagen har også et Samarbeidsutvalg bestående av to foreldrerepresentanter (valgt på foreldrerådsmøtet) to ansatte representanter og daglig leder. Samarbeidsutvalgets primæroppgaver er å være et kontaktskapende, samordnende og rådgivende organ mot personal, foreldregruppen og nærmiljø for øvrig. Samarbeidsutvalget står blant annet for arrangementer som: dugnad, julegrantenning, aktivitetsdag (åpen dag) og foreldreforedrag.

Barnehagen er en utdanningsbarnehage, og tar imot studenter fra Universitetet i Sørøst- Norge. Vi samarbeider også med videregående skoler om utplassering for elever ved Barne- og ungdomsarbeider utdanningen.

Åpningstid og adresse

Nærsnes Kystbarnehage AS holder åpent hver dag i tidsrommet 07.00 -17.00. Vi har pr. i dag stengt 3 uker i juli, uke 28, 29 og 30. Barnehagen har stengt i romjulen og påske. Det er også 5 planleggingsdager i året. Disse samkjøres i størst mulige grad med skolens fridager.

Barnehagens besøks og postadresse er:

Nærsnes Kystbarnehage AS

Sokkabekkveien 1

3478 Nærsnes

Telefon: 31 28 05 60

Mail: kontor@kystbarnehagen.no

Nettside: www.kystbarnehagen.no

Facebook: Nærsnes Kystbarnehage As

Alle pedagogiske ledere i barnehagen har egne mailadresser på avdelingens navn. De er: avdelingens navn @kystbarnehagen.no.

Oppholdsbetaling

Pr januar 2026 betaler man makspris kr. 1200,- pr. måned samt kr.650,- i kostpenger. Juli er betalingsfri måned. Det gis 30 % søskenmoderasjon på søsken 2. Barnehagen tilbyr kun 100% plass

Økonomi

Barnehagens inntekter kommer fra tilskudd fra kommunen og foreldreinnbetalinger (makspris og kostpenger). Det vil si at barnehagens økonomi styres av antall barn i barnehagen. Vi opplever varierende størrelser på barnekullene, og derfor varierende antall søkere til barnehagen. Dette gjør det utfordrende å legge langsiktige planer, blant annet med tanke på bemanning, faste ansettelses og organisering av avdelingene. For å sikre at barnehagens ressurser (personal) benyttes på en mest mulig effektiv måte justerer størrelser og alderssammensetning fra år til år, ut ifra barnekullene.

Ledergruppa

Barnehagens ledergruppe består av de pedagogiske lederne og daglig leder. Ledermøter avholdes en gang i måneden. Ledergruppa sikrer at alle avdelinger jobber i tråd med den pedagogiske plattformen til barnehagen og planlegger det pedagogiske innholdet slik at det er en progresjon fra de yngste til de eldste barna. Ledergruppa i barnehagen har et samlet ansvar for barnehagens pedagogiske innhold og praksis. Det vil si at alle i

ledergruppa har et ansvar for å ta tak om de ser at praksis ikke stemmer med barnehagens styringsdokumenter. Dette felles ansvaret er definert i barnehagens “Ta tak plan” for lederne. Styrende for ledergruppa er å samle huset og sikre at vi står sammen og er forent. Vi skal ha en god barnehage, og sikrer samme kvalitet på alle avdelinger. Vi er aktive i debatten om barnehage, og løfter blikket sammen. Vi skriver kronikker og fagtekster og deltar også i “Rekomp”, et samarbeid mellom USN og PBL lokallagsbarnehager i Asker i perioden 2026-2029.

Grunnholdninger

Da barnehagen ble startet i 2005 ble det utarbeidet noen grunnholdninger som gjelder for vår barnehage. Grunnholdningene er gjenstand for felles arbeid og refleksjon gjennom et barnehageår blant de ansatte. DE er et felles sett med forventninger til oss selv som ansatte og skal bidra til å sikre en god praksis i barnehagen.

Disse grunnholdningene er revidert ved flere anledninger

Avdelingene

Barnehagen består av 5 avdelinger. Avdelingen “Torsken” holder til i det hvite bygget og har kapasitet til 18 barn over 3 år. Hyttegruppen vår har tilhold i Grillhytta og er en avdeling med kapasitet til 12 barn over 3 år. Grillhytta har varmelamper og lys samt elektrisk luftavtrekk ved bålpyr. Garderobene er ved Torsken for både hyttegruppen og torsken.

Hyttegruppen kan også disponere underetasjen i den nye delen av bygningsmassen. Dette er et rom vi ønsker at skal være et ressursrom for alle avdelinger- men fortrinnsvis for hyttegruppa når været tilsier at de trenger noe mer tid inne, eller ved planlagt gruppedeling/lekegrupper.

Avdelingen «Småkrabbene» holder pr. i dag til i det røde bygget. Her er det pr. august 2025 11 herlige barn i alderen 1-2 år og 4 voksne i grunnbemanning. Avdelingen inneholder to oppholdsrom. Et av rommene er et motorisk rom med puter og madrass for å imøtekomme toddlerens behov for bruk av kropp og bevegelse. (Toddler er betegnelse på barn i småbarnsalder)

Vi har et overbygg mellom Torsken og Krabbene. Dette fungerer som vognskjul for småbarna som kan sove ute i egne vogner. Det er varmelamper og lys i vognskjulet.

Sjøstjerna og Krabbene holder til i den «nye» delen av bygget.

Bemanning

Departementet har gitt forskrifter om barnehagens *pedagogiske bemanning*, denne er som følger:

- 1 styrer som er ansvarlig for barnehagens totale drift. Denne skal ha utdanning som førskolelærer.
- 1 pedagogisk leder pr. 14 barn over tre år og 1 pedagogisk leder pr. 7 barn under tre år.

Norm for *barnehagens grunnbemanning* er:

- 1 ansatt pr 6 barn over 3 år og 1 ansatt pr 3 barn under 3 år.

Både styrer og pedagogiske ledere skal ha utdanning som førskolelærere, men kommunen kan innvilge dispensasjon fra utdanningskravet. Barnehagens bemanningssituasjon vil variere fra år til år, ut ifra hvordan vi velger å organisere barnegruppene og hvorvidt vi har barn med særskilte rettigheter. Beregning av normkravene i barnehagen regnes totalt i barnehagen og ikke pr avdeling. Dette betyr at barnehagen disponerer ressursene på den mest hensiktsmessige måten.

Samarbeidspartnere

Barnehagen samarbeider i stor utstrekning med andre instanser og barnehager.

Når det gjelder andre instanser nevner vi PPT (Pedagogisk Psykologisk tjeneste) som en viktig støttespiller i forhold til barn som trenger særskilt oppfølging, eller i situasjoner knyttet til barns utvikling hvor vi trenger hjelp og nye perspektiver. PPT har opprettet konsultasjonstid- et lavterskeltilbud til barnehagene hvor man anonymt kan drøfte situasjon for enkeltbarn i barnehagen. Barnevern, Helsestasjon og Oppvekstteam er andre instanser barnehagen har samarbeid med.

Styrerne/ Daglige ledere i de nærliggende private barnehagene, blant annet Morbergtoppen FUS Barnehage, Spiren, Bithagen, Nedre Høvik FUS Barnehage, 100 meterskogen barnehage, Heggum Barnehage, Helledammen FUS barnehage og Espira Årosfjellet barnehager har etablert et nettverk (PISA-nettverket). Disse har møter hver måned. Gruppen jobber mot politikere for å synliggjøre viktigheten av å satse på barnehager, samt jobber med felles kompetanseløft for alle ansatte i private barnehager i Søndre Asker. Vi er også medlemsbarnehage i PBL lokallag Asker.

Kosthold

Barnehagen har et variert og rikholdig kosthold, og serverer to måltider hver dag. Vi lager varm mat flere dager i uken. Mat på bål er også en naturlig del av vår praksis. Vi har en viktig avtale med Nærnes Bakeri om levering av grovt, hjemmebakket brød som serveres til lunsj.

Vi serverer ikke sukkerholdig mat i hverdagen, men kan gjøre unntak på spesielle dager. Dette vil i så fall fremkomme av planene på avdelingene. De dagene hvor vi kan gjøre unntak kan være i forbindelse med nissefest, karneval og 17 mai markering

Barnehagen er nøttefri. Barnehagen har en egen standard for måltider og denne skal sikre at vi har god kvalitet på alle måltider i barnehagen. Det skal være hyggelig å samles til et måltid i barnehagen, og måltidet er en arena for å bygge fellesskap og tilhørighet i gruppen. Gode matvaner handler i stor grad om å oppleve og erfare måltidet som en rutine der man er sammen om å ha det hyggelig samtidig som man koser seg med maten. Tid til å kose seg, ha det hyggelig og spise i eget tempo er viktige måltidsverdier for oss.

Bursdagsmarkering i barnehagen

Bursdager i barnehagen markeres på hver avdeling. Avdelingen står for feiringen og vil til enhver tid orientere foreldrene om hvordan disse markeres. Fokuset skal være på opplevelsen av å ha bursdag i barnehagen sammen med gode barnehagevenner. Vi låner ut barnehagen til barn med plass hos oss som ønsker å bruke lokalet til bursdager. Vi har noen føringer som gjelder ved utlån av barnehagen. Bant annet at hele kullet på avdelingen skal inviteres eller evt jente/guttegruppe.

Internkontroll - Helse, Miljø, Sikkerhet

Barnehagen har et godt og omfattende HMS system og bruker PBL Mentor som elektronisk system. DE ansatte bruker i tillegg et system for registrering av fravær, oppfølging ansatte som heter PBL Mentor Pluss. Det er viktig å arbeide kontinuerlig med dette- da mange ting endrer seg underveis. Det aller viktigste innenfor Helse, Miljø og sikkerhet knytter seg til rutiner for å ivareta sikkerhet på turer, i båt, på uteområdet og

inne i barnehagen. Vi har også rutiner for hygienetiltak i barnehagen. Dette gjelder blant annet håndvask, oppbevaring av mat, temperaturmåling, og handling ved avvik. Mattilsynet har gode dokumenter til egnede tiltak som barnehagene har nytte av. Beredskapsplan for håndtering av dødsfall/ alvorlige hendelser er også godt implementert.

Det er Styret i barnehagen, Daglig leder og Verneombud som har hovedansvaret for at barnehagen har et forsvarlig og godt HMS system. Daglig leder rapporterer på de månedlige styremøtene om ulike HMS tiltak. Barnehagen har egen Brannvernleder som sammen med Daglig leder ivaretar brannsikkerheten. Vi har også direkte oppkobling til Asker brannvesen for innbrudd og brann.

Avsluttende refleksjon

Barnehagen er en viktig samfunnsinstitusjon, det hersker ingen tvil om det. Over 90 % av alle barn i alderen 1-5 år tilbringer i gjennomsnitt mellom 7-9 timer i barnehagen hver dag. Mange tar til orde for at den tidlige barndommen er mer institusjonalisert enn noen gang. Dette er et samfunnsoppdrag som er så stort og viktig at man nesten ikke klarer å ta det helt innover seg. Arbeidet vårt er av stor betydning for menneskers liv fordi fundamentet og grunnmuren legges i de tidlige årene. Når barn ser tilbake på sitt eget barnehageliv husker de stemninger, lukter, løfter som ble holdt, lek med jevnaldrende, de ansatte som fikk de til å le, føle seg bra og som respekterte de og deres ønske om å være sammen i lek med andre barn. De husker også de ansatte som begrenset mulighetene, som var strenge og sure og som hadde et behov for å bruke definisjonsmakten mer enn nødvendig (Rasmussen og Smidt, 2009) Vår virksomhetsplan synliggjør hvordan vi ønsker å være respektfulle og gode i møte med barna i barnehagen, og hvordan vi skal bidra til at fundamentet deres er best mulig rustet til å møte resten av livet på en modig, optimistisk, uredd, leken og sosialt robust måte. Å være profesjonsutøver i barnehagen er en stor forpliktelse og på samme tid en stor gave. Vi går til oppdraget med ydmykhet, kjærlighet, fagkompetanse og profesjonsstolthet.

Vi håper dere har hatt glede og nytte av å lese vår virksomhetsplan.

Beste hilsen fra de ansatte i Nærsnes Kystbarnehage!

Litteraturliste og vedlegg

Bae, B. (2018) *Politikk, lek og læring*

Brodal, P., & Lunde, C. (2022). *Lek og læring i et nevroperspektiv*. Universitetsforlaget

Dahle, E.L(2012) *Pedagogisk filosofi*. Gyldendal akademisk

Fjørtoft, B. (2020) *Perlet furunål, en innføring i barns lek*. Universitetsforlaget.

Greve, A. (2019) *Hvordan kan vi lære barn å mestre livet? I: Prismet Årgang 70, hefte 1, s47-52*. IKO Forlaget

Greve, A. og M. Øksnes (2015) *Vennskap*. Cappelen Damm Akademisk

Helle, G og Fløgstad, R. (2019) *Alt jeg kan! Hvordan kroppen lærer hjernen å tenke*. Cappelen Damm akademisk.

Rasmussen, K. og Smidt, S,(2009) *Spor av børns institusjonsliv. Pædagogisk bokklubb*.

Schibbye, A-L Løvlie og Elisabeth Løvlie (2017) *Du og barnet. Om å skape gode relasjoner med barn*, Universitetsforlaget

Sundsøl, E. og Øksnes, M. (2015) *Til forsvar for barns spontane lek*. I Nordisk tidsskrift for pedagogikk og kritikk, vol 1, s1-11.

Østrem, S. (2018). *Barnehagen som samfunnsinstitusjon*. Cappelen Damm Akademisk

Østrem, S. (2012). *Barnet som subjekt*. Cappelen Damm Akademisk

Vedlegg 1.

Grunnleggende holdninger i barnehagen vår

Hensynet til barnets beste kommer først i alle vurderinger og beslutninger i Nærsnes Kystbarnehage

- **Alle barn, foreldre, ansatte og besøkende som kommer til barnehagen, skal bli møtt med et positivt kroppsspråk og en inkluderende holdning.**
- **Lytt til barna når du får henvendelser fra de, vis at du er interessert i det de formidler, sett deg gjerne ned i barnehøyde. Gi respons.**
- **Vi snakker ikke over hodet til barna om: barna, foreldrene, andre voksne i barnehagen eller private temaer. Vær bevisste på hvor og når ting tas opp til diskusjon.**
- **Når barn er i lek skal voksne være til stede på gulvet, enten for å være delaktig, for å observere barnas/enkeltbarnets lek og for å fasilitere for leken.**
- **Du har et særskilt ansvar for opprettholdelse av lekemiljø og utvikling av dette.**
- **Vær nysgjerrig, lekende, vill og humoristisk sammen med barna.**
- **Når vi er på uteområdet eller i skogen har vi en gylden regel: har du stått i 3 minutter og snakket med en annen voksen er det på tide å bevege seg, og involvere seg i barnas gjøremål.**
- **Kaffe/te kun ifbm måltider. Mobilbruk er ikke tillatt.**
- **Du skal alltid ha noe å si til foreldrene om enkeltbarnet når de henter i barnehagen, barnet skal være i fokus. Positiv tilbakemelding skal alltid komme først.**
- **Har du spørsmål eller synspunkter rundt fattede beslutninger i barnehagen skal du alltid gå til nærmeste leder/ styrer med dette. Vi praktiserer 24-timers regelen.**
- **Husk leder(styrer) før lege alltid. Det skal lages en funksjonsvurdering som medbringes lege.**

- **Etterstreb å vær god på å gi positive tilbakemeldinger til kolleger. Dette skaper gode relasjoner og et godt arbeidsmiljø.**
- **Vi spiser sammen med barna, alle eier standard for måltid.**
- **Stemning, hygge og samhandling skal være sentralt i vår hverdag.**
- **Hensynet og forpliktelsen til fellesskapet i NKB kommer først i våre vurderinger.**
- **Turglede, entusiasme, lojalitet, profesjonalitet og forpliktelse forventes av alle.**
- **Alle tar ansvar for å ivareta bygg, inventar og utstyr. Alle skal holde orden og system.**
- **Ha alltid med deg dine forventninger til deg selv inn i arbeidet- la dine kollegaer se forventningene i praksis.**

Sammen skal vi gi barna en unik, magisk og rik barndom i barnehagen.